

Obr. 16. Dutá oděvní nákončí s jisticím otvorem:

a – Praha 1-Nové Město, nám. Republiky ppč. 460–461, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2003/01, č. inv. 2003/01-8039 (foto T. Cymbalak, 2015);
b – Praha 1-Malá Strana, Valdštejnská ulice čp. 154/III, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2003/03, č. inv. 2003/03-447;
c – Praha 1-Nové Město, Národní–Mikulandská ppč. 841, 842, 843, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2013/33, č. inv. 2013/33-E03-010 (foto M. Kalíšek, 2015)
d – Praha 1-Nové Město, nám. Republiky ppč. 460–461, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2003/01, č. inv. 2003/01-89, novověké duté oděvní nákončí s jisticím otvorem, tvarovým členěním a stříbrným povrchem (foto T. Cymbalak, 2015).

Obr. 17. Praha 1-Nové Město, nám. Republiky ppč. 460–461, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2003/01. Pozdně středověké (?) duté oděvní nákončí s rostlinným ornamentem, č. inv. 2003/01-1864 (foto T. Cymbalak, 2015).

Obr. 18. Praha 1-Nové Město, Národní–Mikulandská ppč. 841, 842, 843, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2013/33. Novověké duté oděvní nákončí se spletenou šňůrkou, č. inv. 2013/33-H06-007 (foto M. Kalíšek, 2015).

Obr. 19. Praha 1-Nové Město, Národní–Mikulandská ppč. 841, 842, 843, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2013/33. **a** – duté oděvní nákončí zdobené tordováním plechu, č. inv. 2013/33-O03-012; **b** – duté oděvní nákončí zdobené rytím plechu, č. inv. 2013/33-M09-005; **c** – duté oděvní nákončí zdobené tordováním plechu, č. inv. 2013/33-O07-036 (foto M. Kalíšek, 2015).

Obr. 20. Praha 1-Nové Město, nám. Republiky ppč. 460–461, výzkum NPÚ ÚOP HMP č. 2003/01. Menší soubor dutých oděvních nákončí nalezených ve střední části původní měšťanské parcely, č. inv. 2003/01-3458a-e (foto T. Cymbalak, 2015).

Exempláře z lokality Palác Národní ve většině případů postrádají jakékoli zdobení. Pouze na povrchu tří nákončí z období novověku byl zjištěn ornament (obr. 19). Délka artefaktů středověkého stáří se pohybuje v rozmezí 22 až 60 mm, jejich vnitřní průměr dosahuje 0,5 až 2 mm. Novověké nálezy mají délku 27–75 mm a jejich průměr kolísá mezi 0,5 až 1,5 mm. Uvnitř dvou mladších nákončí byla zjištěna rezidua textilních vláken a v jednom případě také spletená šňůrka (obr. 18).¹⁶ U jednoho exempláře z daného souboru byl shledán malý jisticí otvor (obr. 16c).¹⁷ Nálezové situace, ze kterých byly vyzvednuty zmiňované artefakty, můžeme charakterizovat jako kontexty vzniklé v důsledku antropogenní činnosti obyvatel jednotlivých městišť. Jako zajímavost můžeme uvést, že žádný z nálezů nebyl objeven ve studni nebo jímce. Všechny předměty pocházejí ze středních částí původních osmi parcel, které ve středověkém období obývali řemeslníci (obr. 21). V novověké periodě zdejší domy obývali měšťané a šlechta.¹⁸ Jak se zdá, uvedená lokalizace nálezů je těsně spojena s vyšší frekventovaností těchto partií pozemků a zde probíhajícími postdepozicičními procesy.

Obr. 22. Neznámý autor vlámské školy, 17. století: Portrét muže stojícího na kamenném balkoně. Patrně soukromá sbírka?, dostupné na <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flemish_School_17th_century_Portrait_of_a_Man.jpg>.

Obr. 23. Neznámý autor britské školy, 1. polovina 17. století: Portrét sira Percyho Herberta, druhého barona z Powis. National Trust, hrad Powis (Wales), dostupné na <<http://www.bbc.co.uk/arts/yourpaintings/paintings/sir-percy-herbert-c-15981667-2nd-baron-powis-102211>>.

16 Tato zjištění prokazují, že malý průměr nákončí těsně korespondoval s tloušťkou provázků a tkanic, na které byla připevňovaná.

17 Analogické otvory byly zjištěny u několika dalších nálezů z Prahy (obr. 16) a představují doklad jednoho z úkonů, který v rámci výrobního procesu tkanic měl zajišťovat kovové nákončí před ztrátou (SCHLENKER 2007, 50).

18 Analýzu majetkových vztahů a archivních rešerší plochy výzkumu naposledy provedl M. MUSILEK (2015), dříve se tímto tématem zabývali Jan MUK (1967) a zpracovatelé stavebněhistorického průzkumu SÚRP MO (JEČNÝ/JAREŠOVÁ 1959; LANCINGER 1967; LANCINGER/NOVOSADOVÁ 1967).